

Nem ültek karba tett kézzel

Leletekkel és tárgyi emlékekkel gazdagodott a Haáz Rezső Múzeum

● Gepida település nyomaira bukkantak, főkirálybírói pecsétet vásároltak és fotográfiák sokaságát vették leltárba idén a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum munkatársai. Az intézmény vezetője szerint azonban gondot jelent, hogy az anyagiak nem mindig elegendők a gyűjtemény gyarapításához – és kevés a felajánló.

PÁL EMIL

A múzeum gyűjteményezési stratégiájának fontos szempontja a helyi vagy regionális jelentőségű tárgyak beszerzése, különös figyelmet fordítva azokra az egyedi tárgyakra, amelyek a városi gyűjtemény szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak – nyilatkozta lapunknak Miklós Zoltán, a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum igazgatója. Mint mondta, a múzeum gyűjteményének gyarapítása sok tényezőtől függ, elsőként az anyagi keretektől, hiszen a felajánlások és feltárások leletei mellett leginkább meg kell vásárolniuk a gyűjtemény leendő darabjait. „Legtöbbször nem tudunk versenyezni a magángyűjtőkkel, így a szándék nem elég egy-egy gyűjtemény gyarapításához, sőt sokszor a felkínált lehetőség sem elegendő, amennyiben nincsenek meg az ehhez szükséges anyagi források” – fejtette ki.

Pályázatokból és költségvetésből

A múzeum csapata minden lehetőséget igyekszik kiaknázni, amikor új gyűjteménydarabok vásárlására kerül sor – folytatta –, ebben az évben a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) Múzeumi Kollégiumához benyújtott sikeres pályázat révén tudtak több jelentős tárgyat is megvásárolni. Érdemes kiemelni ezek közül, hogy egy székelyudvarhelyi magángyűjtőtől sikerült dualizmus kori és interbel-

lumi – világháborúk közti időszak – képeslapokat és fényképeket vásárolnia az intézménynek. „Utóbbiak azért is különlegeseek, mert Kovács István működését megelőző Ferenczy Lukács fényképész fotóival is szép számban gazdagodott a közgyűjtemény” – sorolta a múzeum igazgatója. Ezek mellett több olyan berendezési és használati tárgyat is sikerült megvásárolni, amelyek Haberstumpf Károlyné Szabó Anna családjának tulajdonát és hagyatékát képezik. Ugyancsak ehhez a hagyatékhoz tartozik Zetelaka utolsó királybírójának, Szabó Gergelynek néhány hivatalos irata és levele. Szintén magángyűjtőtől származik egy rendkívül értékes numizmatikai anyag, amely Bethlen Gábor fejedelem ezüstgarasait, valamint II.

Rákóczi Ferenc rézpolturát foglalja magában (a poltura történelmi magyar pénzegység), de Udvarhelyszék utolsó főkirálybírójának pecsétnyomóját is sikerült megvásárolni.

A történelmi gyűjtemény adomány útján is gyarapodott, hiszen idén került a múzeumba a szombatfalvi Temetkezési Társulat anyaga jegyzőkönyvekkel, tagkönyvecskéikkel, számadásokkal, amit Fazakas Szabolcsnak köszönhetnek, valamint egy igen jelentős régiségkönyv-együttessel is bővült a gyűjteményük. Miklós Zoltán a PULZUS művésztelepen készült alkotásokról is beszámolt, megjegyezve: a művésztelepek köszönhetően a városi képtár gyűjteménye értékes kortárs műalkotásokkal gyarapszik.

Régészeti leletek

Az igazgató állítása szerint a régészeti gyűjtemény minden évben többezer tétellel szokott gyarapodni, és ez idén sincs másként. Idén a régészeti ásatások két jelentős helyszínen zajlottak: az egyik a Székelytámadt vár falai között végzett

szisztematikus feltáró munka, a másik nagyobb horderejű ilyen tevékenység Fiafalván az Ugron-kúria felújítása alkalmával zajlott. Mint részletezte, bár az energiák nagy része az előbbiekre koncentráldott, feltárás zajlott Patakfalván is, amely ugyancsak a tervszerű ásatások sorában említhető, és a kanadai régészeti antropológiai kutatási projekt újabb fejezete volt. „Leletmentő ásatásokat is végeztünk, amelyek több székelyudvarhelyi helyszínen történtek. Például a kórház mögött épülő ifjúsági tömbházlakások mellett, ahol gepida település nyomai kerültek felszínre, de több magánház építése, a székelykeresztúri gázhálózat lefektetésének felügyelete vagy éppen csíkszeredai építkezési helyszíneken való felügyelet is mind ide sorolható” – részletezte. Az igazgató hozzátette, reméli, a felajánlások más embereket is motiválni fognak arra, hogy megosszák örökségüket a múzeummal.

Kevés a felajánló, leginkább megvásárolt kultúrértékekkel gyarapodik a Haáz Rezső Múzeum

▼ FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

Ünnepelt a Hargita megyei gyermekvédelem

● Megalakulásának 25. évfordulóját ünnepelte a Hargita Megyei Gyermekvédelmi és Szociális Igazgatóság a csíkszeredai megyeháza amfiteátrumában múlt hét végén. A résztvevők az intézmény jelenétől az 1997-es indulásáig visszamenőleg, sőt azt megelőzően a rendszerváltást követő időszakról is sokat megtudhattak.

Megalakulásának 25. évfordulóját ünnepelte a Hargita Megyei Gyermekvédelmi és Szociális Igazgatóság a megyeházán múlt hét végén. A köszöntőbeszédet Elekes Zoltán, a Gyermekvédelmi és Szociális Igazgatóság vezetője visszakalauzolta a jelenlévőket a kezdés időpontjára, egészen 1997-ig. „Kezdetben az igazgatóság alig pár alkalmazottal

működött, napjainkra viszont több mint hétszáz kollégával dolgozunk az árva gyermekek, illetve szociálisan hátrányban élő felnőttek megsegítésén. Rengeteg munka volt, ugyanis a változást követő időszakban hatalmas hiányosságokkal állt szemben Románia” – hívta fel a figyelmet Elekes. Hozzátette: sok esetben még törvény sem létezett arra vonatkozóan,

hogy munkájukat miként végezzék, de a fő szempont mindig a humánus segítségnyújtás volt. Elmondta, a nehézségek ellenére sikerült a korábbi nagy árvaházak helyett kisebb létszámmal dolgozó gyermekotthonokat létrehozni. Az évek során egyebek közt tehetséggondozó programokat, tanulást és sportot célzó tevékenységeket szerveztek a fiatalok számára. 2017 óta évente jelentkező probléma az intézmény számára a költségvetési hiány, bár ezúttal is van ígéret arra vonatkozóan, hogy továbbra is biztosítják a működéshez szükséges forrásokat – mondta Elekes.

A köszöntőbeszédet a szociális rendszer valamely ágában nevelkedett fiatalok előadásai színesítették,

akik énekkel, fuvolajátékkal, illetve táncal készülték. Szó esett egyebek közt arról is, miért kellett kisebb gyermekotthonokat létrehozni a nagy árvaházak helyett. Utóbbiakban ugyanis a körülmények borzasztók voltak, a gyerekeket sok trauma érte testileg, lelkiileg és szellemileg egyaránt. A gyermekvédelmi rendszer kedvezményezettjei hálájukat fejezték ki, amiért a gyermekvédelem családi típusú házaiban megtanultak tagjai lenni egy közösségnek, fejlődhetek, és olyan lehetőségek nyíltak meg előttük, amelyek minden bizonnyal nem adták volna meg nekik, ha a biológiai szülőkkel maradtak volna.

ÉVFORDULÓ

● RÖVIDEN

A Csíki Játékszín programja

A Csíki Játékszín ezen a héten a következő előadásokkal jelentkezik: december 2-án, pénteken Dálnoky Réka és a csapat Kilencvenegy című darabját adják elő 19 órától Csíkszeredában a Hunyadi László Kamarateremben. December 3-án, szombaton és 4-én, vasárnap 19 órától Donald Margulies Pillanatfelvétel című darabja lesz látható szintén a Hunyadi László Kamarateremben. Jegyek válthatók a csíkszeredai színház jegypénztárában hétfőtől péntekig 13 és 15 óra között, valamint előadások előtt egy órával. Információk és helyfoglalás a 0748-168506-os telefonszámon (9–15 óra között). A színház fenntartja a műsorváltoztatás jogát.

Transylvanian Design Week

Első alkalommal szervezik meg Csíkszeredában a Transylvanian Design Weeket, az első, célzottan erdélyi iparművészeket megszólító eseményt. A TDW a Csíki Székely Múzeum és Csíkszereda Városháza szervezésében zajlik, az OTP Bank Románia támogatásával, 2023. február 18. és március 10. között. A versenyre jelentkezők az elmúlt 2 évben elkészült alkotásuk jó minőségű felvételével pályázhatnak 2023. január 15-éig. Az első csíkszeredai Transylvanian Design Week (TDW) szervezői öt kategóriában hirdetnek pályázatot: divattervezés, terméktervezés, grafikai tervezés, motion design, ajándéktárgy. A jelentkezők az elmúlt két évben készült alkotásokkal pályázhatnak. A beérkezett alkotásokat héttagú zsűri bírálja el. A legjobbnak ítélt pályaműveket kiállítják a Csíki Székely Múzeum 2023. február 18. – március 10. között megrendezendő tárlatán. A kategóriák győztesei az OTP Bank Románia által felajánlott 4000 lejes pénzjutalomban részesülnek. Részletes versenyfelhívás és jelentkezési feltételek a www.transylvaniansignweek.ro weboldalon találhatóak.

Néptáncelőadás Marosvásárhelyen

Figurás című műsorával a marosvásárhelyi Spectrum Színházban lép közönség elé ma 19 órakor az Udvarhely Néptáncműhely. Rendező-koreográfus: Orza Călin. Egy jegy ára 25 lej. Jegyek válthatók a Spectrum Színház jegypénztárában hétköznap 10–13 óra között, illetve előadás előtt két órával. Előzetes helyfoglalás a 0744-301875-ös telefonszámon.